

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2786/2020
10.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Дамир Перић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 509/20 од 26.02.2020. године, у седници одржаној 10.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 509/20 од 26.02.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 1558/17 од 05.11.2019. године, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности тог суда истакнут од стране туженог. Обавезан је тужени да тужиљи исплати 10.665.000,00 динара са затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате на име накнаде за одузету парцелу број ... површине 1350квм уписане у лист непокретности број ... КО ... која у природи представља део улице ... у ...; да о свом трошку изврши упис права власништва - упис јавне својине Града Новог Сада на наведеној парцели што је тужиља дужна да трпи те да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 552.375,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате. Одбијен је захтев тужиље за исплату законске затезне камате на досуђени износ парничних трошкова за временски период од дана пресуђења до дана извршности.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 509/20 од 26.02.2020. године, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у побијаном обавезујућем делу. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужени је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је искључиви власник парцеле број ..., ... њива 2 класе, површине 1350квм, уписане у листу непокретности ... КО Својину на тој парцели је стекла наслеђивањем иза свог оца, покојног ББ, правноснажним решењем Општинског суда у Новом Саду О. 1358/05 од 05.05.2005. године. Ова парцела је настала на основу деобног нацрта ГЗ „Геоплан“ Нови Сад ТСП 71/95 од 22.02.1995. године. Сада покојни отац тужиле је у ГЗ „Геоплан“ сазнао да ће његово земљиште бити испарцелисано и да ће преко њега пролазити улица. За парцелацију није дао сагласност. По планском документу туженог, парцела је намењена за саобраћајну јавну површину - улицу У природи је у целости приведена урбанистичкој намени, опремљена је електроенергетском и гасном инфраструктуром, делимично и уличном мрежом електронских комуникација, а саобраћајна површина је изграђена од туцаника. Ове радове је извршавао тужени путем својих јавних предузећа. Није спровео поступак експропријације, нити је тужили исплатио новчану накнаду. Парцелу користи неограничен број лица за јавни саобраћај у целости фактички представља добро у општој употреби а њена тржишна вредност је 10.665.000,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су обавезали туженог да тужили за фактички експрописану непокретност исплати одређени новчани износ.

Према члану 10. ст. 2. и 10. Закона о јавној својини, улице су добра у општој употреби у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе. Улица ... је на територији туженог и представља добро у општој употреби у својини туженог. Тужени је на основу тога овлашћен да у потпуности врши фактичку власт на целој парцели као улици али и да спречи њено коришћење од стране појединца. С обзиром да је изостало спровођење поступка експропријације као мере којом се власнику одузима непокретност из права својине ради привођења општем интересу, у коме се ради уравнотежење јавног интереса и приватног права потврђује правична висина новчане накнаде власнику која не може бити нижа од тржишне (члан 1. Закона о експропријацији), по правилној оцени нижестепених судова правична равнотежа се успоставља уколико накнада представља тржишну вредност односно одражава вредност одузете имовине која накнада је конкретно утврђена на основу налаза и мишљења вештака одговарајуће струке.

Тужили која је лишена свог права својине на наведеним непокретностима фактичком експропријацијом од стране туженог припада досуђена новчана накнада у висини њене тржишне вредности за одузето је право својине на основу члана 1. Протокола број 1. уз Европску конвенцију о људским правима и слободама, која је након што је ратификована од стране наше државе (2003. године) саставни део нашег правног поретка, на основу члана 194. став 4. и 5. Устава Републике Србије и непосредно се примењује. Чланом 1. Протокола број 1 је предвиђено да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје својине. Нико не може бити лишен своје имовине осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Поред тога, Европски суд за људска права је донео бројне пресуде у примени члана 1. Протокола број 1 ЕКЉП која штити приватну

својину из којих произилази да се може одузети ствар у приватној својини у општем интересу али само са накнадом која би се равнала тржишној вредности односно ако је та ствар одузета и постоји, има се вратити власнику ствари. (Sarica et Dilaver.C.Turkyie, представка број 11765/05, пресуда од 27. маја 2010. године).

Висина тржишне непокретности утврђена је према налазу и мишљењу вештака који су судови правилно прихватили јер је вештак тржишну вредност предметног земљишта утврдио методом поређења уз коришћење података пореске управе за земљишта која су по положају, величини и другим карактеристикама слична наведеном земљишту због чега овако утврђена тржишна вредност одговара накнади из члана 58. став 2. Устава Републике Србије.

Нису основани ревизијски наводи о недостатку пасивне легитимације туженог јер је тужени пасивно легитимисан на основу члана 10. Закона о јавној својини, члана 2. Закона о јавним путевима као и члана 20. тачка 12. Закона о локалној самоуправи.

Нису основани ни ревизијски наводи да је пред нижестепеним судовима изостало утврђење да је у питању фактичка експропријација. Као што је већ указано, тужени је парцелу тужиле узео на основу својих планских докумената на основу којих је приведена урбанистичкој намени и као таква постала добро у општој употреби у јавној својини туженог.

На основу чл. 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић